

D 33/97

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en underrättelse från Skattemyndigheten i Y län beträffande auktoriserade revisorn A-son. Enligt skattemyndigheten har A-son äventyrat sin oberoende ställning som revisor.

Skattemyndigheten har anfört bl.a. följande.

I samband med skatterevision hos ett aktiebolag har från bolagets sida gjorts gällande att bolagets revisor, auktoriserade revisorn A-son, under räkenskapsåret 1994 för bolagets räkning hanterat alla de frågor som normalt sett handläggs av ekonomichef, administrativ chef och personalchef. A-son har under det aktuella året även haft i uppdrag att sköta administrationen runt bolagets etablering av dotterföretag i Danmark och Norge. A-son som arbetat på konsultbasis har under 1994 erhållit ett fast arvode om 35 000 kr per månad för sina tjänster. Skattemyndigheten har med hänvisning till 10 kap 4 § aktiebolagslagen (1975:1385) (ABL) ansett att det finns skäl att ifrågasätta A-sons oberoende som revisor.

A-son har anfört bl.a. följande.

Bolaget har under kort tid utvecklats från att ha varit ett enmansföretag till att bli ett ledande företag inom sin bransch i Sverige. Detta har medfört att bolaget hamnat i otakt såvitt avser organisation, administration och redovisning. Bland annat krävde bolagets kunder att etablering skulle ske i övriga nordiska länder. Ägaren framställde då önskemål om att A-sons revisionsbyrå skulle tillhandahålla även andra tjänster än vad som normalt följer av ett rent revisionsuppdrag. Uppdraget har sålunda omfattat diverse konsultinsatser i samband med etableringen av dotterföretag i Danmark och Norge. Det har emellertid också varit fråga om att utreda verkningarna av ett eventuellt EU-medlemsskap och andra liknande frågor. A-son har under 1994 bl.a. gjort en genomgång av företagets administrativa rutiner samt av rutinerna för redovisning och rapportering. När det gäller etableringen i de nordiska grannländerna har han hjälpt bolaget med att kontakta extern redovisningspersonal och revisorer i dessa länder samt initierat redovisningsrutiner och administrativa rutiner. A-son har vidare, i samarbete med revisorerna i Danmark och Norge, synkroniserat redovisningsmaterialet mellan moder- och dotterföretag samt tagit fram uppgifter beträffande redovisning, skatter och personalfrågor. Han har därefter delgivit ägaren sina synpunkter i fråga om dotterföretagens utveckling. När det gäller personalärenden har han bevakat lagändringar, gett synpunkter på anställningsavtal och kontrollerat löneutbetalningarna. A-son tillbakavisar att han skulle ha haft någon form av inflytande eller bestämmanderätt i bolaget. Enligt A-sons uppfattning har företrädaren för bolaget uttryckt sig vårdslöst vid kontakterna med skattemyndigheten när det gällt hans "chefsroll". A-son har inte biträtt vid bokföring eller medelsförvaltning. Han har heller inte anställt personal eller vidtagit några andra åtgärder som varit ägnade att rubba hans förtroende som bolagets revisor med hänsyn till 10 kap 4 § ABL. Revisionsbyrån debiterar normalt per timme. Såvitt avser det nu aktuella uppdraget önskade emellertid klienten att arvodet för år 1994 skulle fastställas på förhand. Det är riktigt att arvodet uppgick till 35 000 kr per månad. A-son gjorde bedömningen att arvodet skulle överstiga arbetsinsatsen vilket han även påtalade för bolagets ägare.

RN gör följande bedömning.

Enligt 10 kap 4 § ABL kan inte den vara revisor som är ledamot av styrelsen eller verkställande direktör i bolaget eller dess dotterföretag eller biträder vid bolagets bokföring eller medelsförvaltning eller bolagets kontroll däröver. I praxis har godtagits att en revisor får medverka vid utformning och organisation av system för redovisning och kontrollen däröver,

om förhållandena inte är sådana att förtroendet till revisorns opartiskhet eller självständighet vid utförande av revisionsuppdraget därmed kan ifrågasättas. I 14 § lagen (1995:528) om revisorer (revisorslagen) sägs att en revisor noggrant skall iaktta gällande jävsbestämmelser för revisorer. Vidare stadgas att om det i annat fall finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet till revisorns opartiskhet eller självständighet så skall revisorn avböja eller avsäga sig uppdraget.

Skattemyndigheten har till sin underrättelse bifogat ett utdrag av bolagets skriftliga svar på skattemyndighetens frågor. Bolagets verkställande direktör (VD) har där uppgett att bolaget fram till juli 1995 klarat sig helt utan egen anställd ekonomipersonal. VD har vidare förklarat att han, eftersom han "som VD är mer marknadsmänniska än ekonom/administratör", har uppdragit åt A-son att hantera alla de frågor som en "ekonomichef, administrativ chef, personalchef normalt handlägger". VD uppger sig därutöver ha uppdragit åt A-son att sköta administrationen runt etableringen av dotterföretag i Danmark och Norge. Som framgått ovan har A-son förnekat att han haft någon chefsroll eller att han haft ett bestämmande inflytande över verksamheten och gjort gällande att bolagets VD uttryckt sig vårdslöst.

RN finner det inte visat att A-son agerat på ett sätt som strider mot bestämmelserna i 10 kap 4 § ABL. RN anser däremot att även för det fall VD skulle ha uttryckt sig otydligt när det gäller A-sons chefsroll, så finns ingen anledning att ifrågasätta VDs uppgifter angående sin egen kompetens som ekonom/administratör och att bolaget saknat ekonomipersonal. Mot bakgrund härav och med beaktande av vad A-son själv uppgett om uppdragets art och omfattning finner RN att denne måste ha haft ett om inte avgörande så i vart fall betydande inflytande över delar av verksamheten. Det har bl.a. varit fråga om att initiera och gå igenom redovisningsrutiner och administrativa rutiner i samband med att verksamheten expanderat. Dessa rutiner har A-son därefter varit skyldig att granska i sin egenskap av vald revisor. Bolaget har betalat honom 35 000 kr i månaden för tjänsterna, vilket i sig talar för att uppdraget haft en väsentlig omfattning. Vad A-son anfört beträffande arvodets storlek i förhållande till nedlagt arbete förändrar inte bedömningen i detta avseende.

Sammantaget finner RN att konsultuppdraget har varit av sådan beskaffenhet och haft sådan omfattning att A-son inte med hänsyn till 14 § revisorslagen har kunnat utöva uppdraget samtidigt som han har varit vald revisor i bolaget. Genom att under räkenskapsåret 1994 inneha båda dessa uppdrag har han allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Med stöd av 22 § andra stycket revisorslagen meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Siv Björs, Elisabet Fura-Sandström, Margit Knutsson, Jan-Erik Moreau, Eva-Britt Nordhall, Per Thorell och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell, avdelningsdirektören Carina Bergman Marcus samt byrådirektören Fredrik Bengtsson, föredragande.